

V novo leto

Človek, ki pride na svojem potovanju na vrh kakšne gore, za nekaj trenutkov obstoji. Njegove oči se obračajo nazaj na pot, ki jo je prehodil, in naprej v smer, ki naj v njo krene, in na način, kako naj potuje. Tako tudi ob prehodu starega leta v novo zaustavimo v duhu svoj življenjski korak, da se ozremo nazaj in naprej.

Pogled nazaj. Kako hitro je preteklo leto! Človeško življenje je podobno vožnji po železnici. Vlak hiti in nas z brzino vozi naprej. Posamezne postaje so poedina leta. Treba je skozi temen tunel: smrt, in potem pride zadnja postaja: večnost. Precejšnji del življenjske vožnje smo že dokončali, ta večjega, drugi manjšega. Koliko pa jih je v teku lanskega leta izstopilo na poslednji postaji? Spominjamo se jih z žalujočim srcem.

Kaj vse leži za nami? Koliko bridkih izkustev, koliko skušnjav, koliko skrbi in bolee, koliko stiske in muke, koliko naporov in bolečin in kako malo bežnih trenutkov radosti in sreče! Trpljenje gre po svetu ter obišče vsakega zemljana. Sede k zibelki ter se nagne nad malčka, ki zastoka od bolesti. Pridruži se zapuščenim otrokom, ki stoje v solzah ob grobu staršev. Starejšim veljajo njegovi redni obiski, pa tudi med mladino, kipečo od zdravja in upa, kaj rado stopi, da ji z neusmiljeno roko razdere gradove, zgrajene v zrak.

Dediščina trpljenja, ki smo jo prevzeli od preteklega leta, se bo v novem še povečala. To ni prijetno pričakovanje, marveč težka sumnja, ki jo vzbuja naš pogled naprej, v bodočnost. Težko breme vojne je leglo na evropsko človeštvo z vsem strašnim telesnim in duševnim zlom, ki ga provzroča. To zlo ni zgrabilo samo tistih narodov, ki so zapleteni v krvavi vojni metež, marveč steguje kakor pohlepen polip svoje roke tudi po drugih narodih.

Zlo, ki spremlja vsako vojno, je že tudi med našim narodom in v naši državi postalo občutno. Trdno se nađejamo, da vojna vihra ne bo naše države potegnila v svoj vrvež. V tem oziru imamo popolno zaupanje v modrost in odločnost tistih, ki imajo v rokah krmilo naše države. Toda že splošna nesigurnost na svetu je mučna tudi za take, ki niso posebno zvedavi. Še hujši pa so gospodarski nasledki vojne stanja med glavnimi državami — velesilami, ki povzročajo več ali manj po vseh državah pomanjkanje blaga in dnevno rastočo draginjo.

Pogled v bodočnost je torej zastrt v temo. Ni pa ta tema neprodorna. Skozi njo miglja prijazna zvezda, ki je vznikla nad betlehemskim hlevcem, v katerem je bil rojen včlovečeni Sin božji. Božji Zveličar nam kliče: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« »Zaupajte, jaz sem svet premagal.« In kako bomo mi premagali svet in zlo na svetu? Tu velja Zveličarjevo navodilo: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se od-pove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj« (Lk 9, 23).

V tem smislu je tudi oblikovana naša letošnja novoletna želja. Nikdar si ljudje ne voščijo toliko sreče, kot ob novem letu. Tudi mi želimo svojim čitateljem in prijateljem srečo v meri, ki je za človeka

dosegljiva. Predvsem pa želimo vsem poguma in vztrajnosti. Življenje človeka je po zadržilu sv. pisma vojna služba, ne pa zabavna vožnja. Zato pa pogum za tiste krščanske kreposti, ki nam jih božji Zve-

Franjo Zebot:

Kaj imamo Slovenci pričakovali od banovine Slovenije?

Danes je v Sloveniji vsak človek radoveden, kaj nam bo prinesla ustanovitev banovine Slovenije, oziroma naša avtonomija. Kakšne koristi bomo imeli od svoje slovenske samostojne uprave in gospodarstva ter kakšne žrtve bomo morali doprinesati na oltar domovine slovenske?

1. Novo urejena banovina Slovenija nam prinaša našo upravno, gospodarsko in šolsko samostojnost! In sicer v okviru skupne državne domovine Jugoslavije, popolnoma enako, kakor bodo to samostojnost uživali bratje Hrvati. Uživali bomo iste pravice in imeli bomo iste dolžnosti, kakor Hrvati na Hrvatskem in Srbi v Srbiji.

2. Za vzdrževanje naše samouprave bo morala država odstopiti državna sredstva, t. j. državne davke, pristojbine in druge dajatve, katere sedaj plačujemo v Beograd. Laž je, ko nekateri naši politični prijatelji raznašajo govorice, da nam iz Beograda za banovino Slovenijo ne bodo nič dali. Je že vse določeno, katere davke od dosedanjih dobi banovina, oziroma naša avtonomija, in katere si bo pridržala država za skupne državne stroške. Deluje posebna komisija, v kateri so odlični slovenski strokovnjaki. Ta komisija je vse natanko preračunala, koliko potrebuje naša svobodna Slovenija za ceste, za šolstvo, za uradništvo, za siromake, za bolnišnice, za kmetijstvo, za obrtništvo, trgovstvo itd.

3. Naše prošnje in spisi ne bodo več vsi romali v Beograd po dolgi, poti in po še daljši nazaj, ampak naše slovenske zadeve in prošnje se bodo reševale po Slovincih tu doma.

Pa saj mi ni treba tega podrobno opisovati! Vsem, ki so količkaj sodelovali v javnem življenju, je znano, kako žalostno zgodovino ima za nas Slovence in za našo narodno gospodarstvo nesrečni beograjski centralizem, ki so ga Pribečeviću pomagali kovati razni Puclji, Kramerji in njih tovariši, vodilni pristaši samostojne kmetijske stranke in JNS. — Odslej, ko bo stonila banovina Slovenija v veljavo, se bodo prošnje za službe reševale kratkim potom tu doma, prošnje za penzije ne bodo romale ognomno pot iz Maribora v Ljubljano in nato v Beograd, ampak se bodo kratkim potom reševale po slovenskih uradnikih kar v Sloveniji. Denarni krediti, določeni za Slovenijo, ne bodo več zapadli neizrabljeni za naše kraje, ampak jih bomo izrekli pravočasno za regulacijo naših rek, za napredek našega splošnega kmetijstva, za naše bolnišnice in druge ustanove, za siromake, za invalide, za napredek slovenskega obrtništva in trgovstva. Na naših šolah ne bodo več nastavljali učiteljev in učiteljic ter profesorjev, ki bi služili prvenstveno politični zamisli dr. Kramerja, ampak učitelje in druge državne uradnike ter name-

stnar priporočila z besedo in zgledom! Poguma in vztrajnosti v vseh težavah in preizkušnjah, naporih in trudih, stiskah in bolestin! Naj bi naši želji sledilo tekom leta uresničenje s pomočjo Onega, v čigar svetem imenu smo nastopili novo leto!

*

ščence se bo nadaljevalo po dejanski potrebi in sposobnosti ter take, ki si jih želi ljudstvo.

4. Slovenski jezik bo na prvem mestu v uradu, v šolah in v javnosti! To želimo in to smo zahtevali dolga leta. Žalibog so naš lepi slovenski jezik strašno mrcvarili mnogi »Jugoslovenci«, da ni bil ne tič pa ne miš! Mi stojimo na stališču: Srb naj govori svoj materni srbski jezik, Hrvat hrvatskega, ki ga je hrvatska mati učila, a Slovenci izpiljeno slovensko govornico!

5. Kaj pa bo z onimi, ki kot Slovenci služijo državni ali javni kruh izven Slovenije? Naši politični neprijatelji širijo vesti, da bodo vsi ti izgubili svoje službe, čim bo iz Beograda prenešen delokrog ministrstev za banovino Slovenijo. To je neresnično. Slovenski uradniki, slovenski financarji, slovenski orožniki, slovenski častniki, ki služijo bodisi na Hrvatskem ali v Srbiji, ostanejo v službah. Tako so se sporazumeli vodilni možje naše države.

6. Ali bomo morali Slovenci za svojo novo urejeno banovino plačevati kaj več davkov in dajati druga bremena? Slovenija plačuje toliko davkov, da se lahko sama vzdržuje. Po sedanjih računih se bodo dajatve za šibkejšje sloje znižale, kapitalistično močnim pa povečale. To bo tudi pravilno. Na splošno pa je moje mnenje glede tega vprašanja sledeče: Če bomo imeli dobro letino, bomo lahko več delali na cestah, več storili za naše kmetijstvo in za vse, kar potrebujemo; če bomo živeli v gospodarskih težavah, bomo pač morali biti tudi glede svojih zahtev bolj skromni. Gotovo je, da se tudi v novi avtonomno urejeni banovini Sloveniji ne bo cedil sam med in mleko, ampak bodo prišli časi — kakor v vsakdanjem življenju — da bomo deležni grenkega pelina in encijana v javnem in gospodarskem življenju. Na to moramo biti pripravljeni!

Ali eno je gotovo: Sami si bomo Slovenci odslej rezali kruh pravice! Sami si bomo urejevali svoj slovenski dom!

Tega se moramo zavedati, da so naši voditelji, na čelu jim dr. Korošec, po dolgetni borbi s svojo premišljeno politiko priborili to, kar so sanjali naši pradedje, naša samostojnost! Naš boj je bil podoben borbi irskega naroda!

Zmagali smo in veseliti se moramo te zmage naše samoupravne ideje!

Delovati pa moramo Slovenci slehno, da pridobljenih uspehov ne zapravimo lakomiselno!

Zavračajmo vse tiste krive prerelce, ki danes na tistem hujšajo proti dr. Korošcu in naši stranki! Slovenski kmet, slovenski delavec in vsi drugi pametni Slovenci, vzemite bič in naženite take hujšakače, ki nam samo hudo želijo, od hiše!

Ne cepimo se, bodimo složni slovenski bratje in sestre, pa bo slovenska bodočnost srečna!